

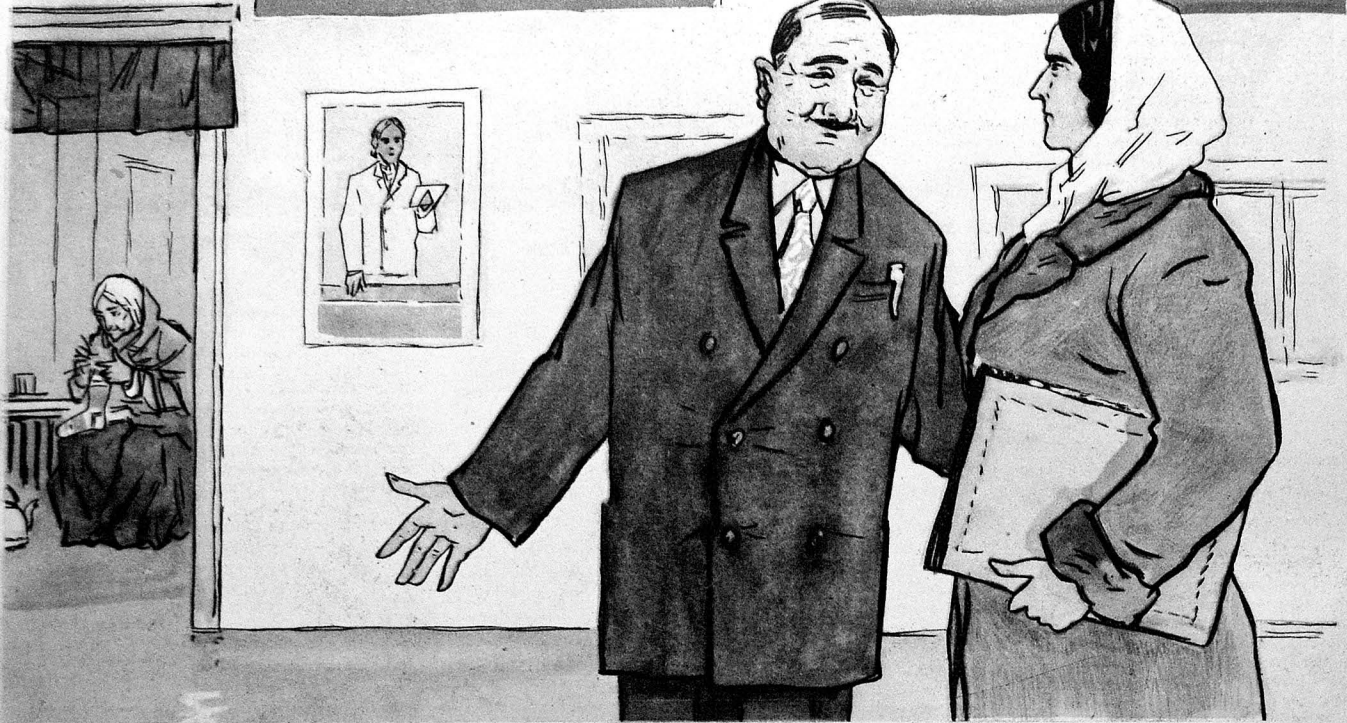
— Ай аман батдым, бу директивләрин ичәрисиндән мәнн гуртармаг үчүн бир директив дә көндәрин.

КИРПИ

Гадынлары рәһбәр вәзифәләре
чәсарәтлә ирәли чәкәк!

Яшасын 8 март
Бейнәлхалг гадынаар күнү!

— Идарәнизи шүарларла яхшы бәзәмишсиниз. Гадынларын ирәли чәкилмәсиндә нечә, бир иш жөрмүсүнүзүм?
— Идарәмиздә ким вар ки, ирәли чәкәк. бирчә Бадам халадыр

ГАРПЫЗ АҒАЧЫ

Дейрләр ки, гәдим заманда хан өз рәийәтләриндән бир кишини янына чағырыб сорушмушдур:

— А киши, сөйлә көрәк элиндән нә иш кәләр?

Рәийәт:

— Мүнәччилик, улдузларын дилини билирәм, — дейә чаваб вермишдир.

— Даһа нә иш көрә биләрсән?

— Налбәндлик, ат-гатыр наллая билирәм.

— Бунлардан башга бир иш бачармазсан?

— Нә үчүн, бачарарам. Эшшәкләрә рәгс этмәйи өйрәтмәк, чөрәк биширмәк, түтәк чалмаг, дава-дәрман эләмәк, илан ойнатмаг...

— Ағач етирмәк нечә, элиндән кәлир?

— Йох, бу ишлә мәшгул олмамышам, — дейә рәийәт бойнуна алмышдыр.

— Чох көзәл, онда сәни баш багбан тә'йин эдирәм...

Биз Кәнд Тәсәррүфаты Назирлийи ишчиләринин бу ләтифә илә таныш олуб-олмадыгыны сөйләйә билмәрик. Анчаг бизә бир шей мә'лумдур ки, Юсиф Севиндик оғлу Аллаһвердиев, Кәнд Тәсәррүфаты Назирлийинин гапысындан ичәри кирәндә онунла назирин мавини Нәсәнов йолдаш арасында тәхминән бу ләтифәйә охшар бир сөһбәт олмушдур.

— Һөрмәтли йолдаш Аллаһвердиев, буюрун көрәк элиниздән нә иш кәлир? — дейә назир мавини сорушмушдур.

— Сәнае артелләрини тәфтиш эдә биләрәм, бир заман сәнае кооперасиясы системиндә мүфәттиш олмушам.

— Даһа нә бачарырсыныз?

— Мүттәһимләри тагсырландыра биләрәм

нитг сөйләмәйи бачарарам, бир заман прокурорлугда ишләмишәм.

— Элә бу?

— Йох, элимдән башга иш дә кәләр. Кефин истәйән мөвзуда мәгалә яза биләрәм, бир заман район гәзетиндә ишләмишәм. Конфет вә бисквит сатышы илә мәшгул ола биләрәм. Вахтилә Бакы гәннады фабрикинин сатыш шө'бәсиндә гуллуг эләмишәм.

— Тахыл, памбыг, от бечәрмәк нечә, элиндән кәләрми?

Аллаһвердиев Юсиф Севиндик оғлу сәдәгәтлә бойнуна алмышдыр:

— Йох, бу ишләрлә мәшгул олмамышам анчаг бу барәдә бә'зи сәнәлләрим вар.

— Нечә сәнәд?

— Әлимдә гиябти педагожи институтунун тарих факултәсиндән алдыгым бир арайыш вар. Орада язылыб ки, мән Азәрбайчан Кәнд Тәсәррүфаты Институтунун 4-чү курсундан чыхмышам вә бу барәдә мәнә верилән вәсигә тарих факултәсинин ишләри арасында сахланылыр.

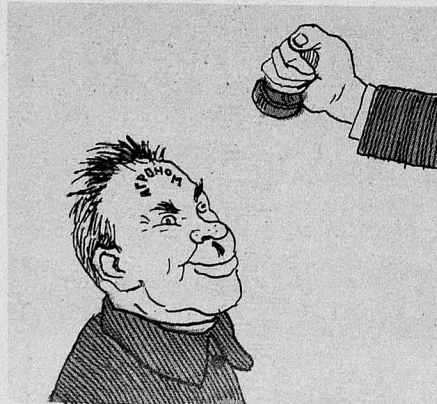
— Лап яхшы вәсигәдир, йолдаш Юсиф Севиндик оғлу, севинә биләрсиниз. Мән сизи от әкини шө'бәсинин баш агроному тә'йин эдирәм. Өзүнүзү көстәрин!

— Баш үстә.

Юсиф Севиндик оғлу бөйүк нәвәслә Кәнд Тәсәррүфаты Назирлийиндә баш агроном вәзифәсини еринә етирмәйә башлады. Дүздүр, онун әсас вәзифәси айда ики дәфә мааш чәдвәлине имза эдиб мааш алмаг вә күндә дөрд дәфә телефонла районлардан мә'лумат йырмагдан ибарәт иди. Анчаг «Йолдаш агроном» сөзүндән чох хошу кәлирди. Идарә эмәкдашлары вә райондан кәлән адамлар ону бу адла чағырдыгда о, үрәкдән севинир вә өзү дә явашаг агроном олдуғуна инанырды.

Назирликдә ишләдийи алты ай мүддәтиндә ялныз бирчә дәфә онун иши дүз кәтирмәди. От әкини шө'бәсинин рәиси Сәлимханов йолдаш колхозлара көндәрилмәк үчүн «баш агроном» Юсиф Севиндик оғлу тәрәфиндән һазырланмыш тә'лиматы көздән кечирәркән:

— Сиз һеч кәнд тәсәррүфаты илә мәшгул олмушунузму? — дейә яман ачыгланды. — Бу тә'лимаг дейил, бнабырчылыгдыр! Сиз чохиллик отларла бирилик отларын фәргини бил-

мирсиниз, от экиннин садэ гайдаларындан хэбэрсизсиниз...

Юсиф Севиндик оғлу өзүнү итирмэди:

— Бириллик от нэйимизэ лазымдыр, гой һамысы чоһиллик олсун, нечэ дейэрлэр, аллаһ һамынын өмүрүнү зуун элсин.

Бу һадисэдэн сонра Кэнд Тэсэрруфаты Назирлийиндэ „баш агроному“ сәссиз-күйсүз, явашча Памбыгчылыг Назирлийинэ әкмәк гәрарына кәдиләр.

Кэнд Тэсэрруфаты Назирлийинин кадрлар үзгә мүавини С. Әлиев йолдаш ону янына чағырды:

— Юсиф Севиндик оғлу Аллаһвердиев сизсинизми? — дейә һөрмәтлә сорушду.

— Бәли, мәнәм.

— Әлиннэдән нә иш кәлир?

„Баш агроном“ әлиндән кәлән ишләри бир-бир саймаға башлады:

— Тәфтиш әтмәк, мегалә язмаг, нитг сөйләмәк, конфет сатмаг, от әкмәк...

— Киһайәтдир. Биз сизи Памбыгчылыг Назирлийинә кечиририк, өзүнүзү көстәрин.

— Баш үстә!

Аллаһвердиев ени назирлийә кечмәк һағында верилән әмри алмаг үчүн кадр шө'бәсинә тәрәф кетди. Шө'бәнин гапысы ачыг иди. Ичәридикләрин онун адыны чөкдикләрини эшидиб аяг сахлады вә гулаг асмаға башлады.

Кадр шө'бәсинин әмәкдашларындан бири дейрди:

— Бу чүр наданы биз нә үчүн башга назирлийә көндәририк. Анкет вә тәрчүмейи-һалларында каһ языр ки, Азәрбайчан Кэнд Тэсэрруфаты Институтунда охумушду, каһ языр ки, Халг Тэсэрруфаты Институтунун 4-чү курсундан чыхмышдыр, каһ языр ки, Сәлян кәнд тэсэрруфаты техникумуну битирмишдир, каһ языр ки, педагожи институтунда охуюр. Бирчә диплому да йохду. Бизә вердийи арайыш да мөһүрсүздүр. Памбыгчылыг Назирлийини хәбәрдар әтмәк лазымдыр.

Башга бир сәс она чаваб верди:

— Сән дә гәрибә адамсан һа! Онун ким вә нәчи олдугу бизим нэйимизэ лазымдыр? Башга назирлийин дәрди бизә галмайыб ки! Аллаһвердиев чәнчәл адамдыр, гой хатасыны биздән совсун.

Юсиф Севиндик оғлу бу сөзләри эшидәркән элә бил ятмышды айылды. „Йох, кәрәк иши мөһкәм тутам, — дейә дүшүндү. — Яхшысы будур ки, Әлиевин янына гайбыдым. Агроном олмагым һағында ондан бир вәсигә алым, һәр кәс мәнә инанмаса, сохарам көзүнә.“

— Шәһадәтнамә? — дейә Әлиев йолдаш сорушду. — Баш үстә, зәһмәт олмаса өзүнүз язын, кәтирин гол чәким, мөһүр дә басарыг. Белә бош бир шейдән өтрү сизи өзүмүздән инчитмәрик.

Ярым сагдан сонра Юсиф Севиндик оғлу назирин мүавини С. Әлиев йолдаш тәрәфиндән имза олунмуш бир шәһадәтнамәни чиби-нә гойду. Бу шәһадәтнамәдә язылмышды ки, Юсиф Севиндик оғлу Аллаһвердиев һәгигәтән 1947-чи илдә Азәрбайчан Кэнд Тэсэрруфаты Институтуну тарлачы ихтисасы илә битирмишдир вә бу шәһадәтнамә, диплому әвәз эдир.

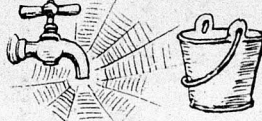
Памбыгчылыг Назирлийиндә Аллаһвердиевин шәһадәтнамәсини бәйәндиләр вә ону шө'бәләрин бириңә баш агроном тәйини эддиләр. Анчаг ярым илдән сонра айдын олду ки, ени „мүтәхәссис“ памбыг колу илә алаг отларыны бир-бириндән сечә билмир. Назирлийин кадр шө'бәсиндә она дедиләр:

— Сизин ихтисасыңыз тахылдыр. Нә сиз биздән инчийин, нә дә биз сиздән, бурадан бирбаш Совхозлар Назирлийинә кедин. Сиз бир тарлачы кими өз ләгәтниниз орада көстәрә биләрсиниз. Хош кәлдиниз!

Юсиф Севиндик оғлу үч ай ярым да Совхозлар Назирлийиндә ишләди. Арпа илә бугданы яваш-яваш бир-бириндән айырмагы өйрәнирди. Бирдән һеч көзләмәдийи һалда ону вәзи-фәсинин өһдәсиндән кәлә билмәдийи үчүн

Мәшһүт Һағмәси

(Күчәләрә су сәпмишәм* һавасында)

Әвимә газ, су чәкдиләр.

Енә кефим саз олмады.

Яй кәләндә су кәлмәди.

Гыш олаңда газ олмады.

Сорушурам ярын чаны,

Суюм һаны, газым һаны?

Тәзә мис чайник алмышам,

Стәкана гәнд салмышам.

Газым сөнүб мат салмышам.

Сорушурам ярын чаны,

Суюм һаны, газым һаны?

Ведрәләрә су йығмышам,

Яйда ишим пис олмасын.

Газы өзүм сөндүрмүшәм,

Үзүм-көзүм һис олмасын.

Сорушурам ярын чаны,

Суюм һаны, газым һаны?

Ашыг МӘНА

ишдән азад эддиләр. О, Кәнд Тэсэрруфаты Назирлийиндән алдыгы шәһадәтнамәни әлиңдә ойнадарат:

— Али тәһсилли кәнд тэсэрруфаты кадрлары илә нә һагла белә рәфтар эдирләр? — дейә ачыгланды. — Кедәрәм енә Кәнд Тэсэрруфаты Назирлийинә, көтүрмәсинләр көрүм нечә көтүрмүрләр?

Кәнд Тэсэрруфаты Назирлийинин кадр шө'бәсинин рәиси А. Әлиев Юсиф Севиндик оғлуну севинчлә гаршылады:

— Сизи колхоз кадрларынын күтләви-тә'лими секторунун рәиси тәйин эдирик, — деди, — өзүнүзү көстәрин!

— Баш үстә! — дейә Ғырылдагычы севинчлә чаваб верди вә ишә башлады.

Колхоз кадрлары күтләсинин Аллаһвердиевдән нәләр өйрәндийини сөйләмәк чәтиндир. Бәлкә о, Марк Твенин „Мән кәнд тэсэрруфаты гәзетини нечә редактә этдим“ һекайәсинин гәһрәманы кими балгабагы киләли мейвәләрдән һесаб эдәрәк, һайәтләрдә көзәллик үчүн әкмәйи, бағларда гарпыз ағачы етиширмәйи вә я кеңиләри мусиги илә отармагы мәсләһәт көрмүшдүр. Анчаг бизә бир шей мә'лумдур ки, чох чәкмәдән Кәнд Тэсэрруфаты вә Тәдарук Назирлийинин коллекиясы Юсиф Севиндик оғлунун мәсләсини мұзакирә әтмәли олду. Назирин мүавини Мирзәев йолдашын сәдирийи алтында йығылан коллекия ичләсиндә нәһайәт Юсиф Севиндик оғлунун кәнд тэсэрруфаты органларындан говулмасы һағында чидди бир гәрар гәбул олуначагыны көзләмәк оларды. Анчаг тәссүф ки, белә бир һадисә баш вермәди. Назирлийин мәс'ул ишчиләри Ғырылдагычыны ялныз көзләринин бағагындан узаг-лашдырмагы вә... кәндә мәс'ул ишә көндәрмәйи гәрара алдылар.

Юсиф Севиндик оғлуну кадр шө'бәсинә чагырыб коллекиянын адындан она дедиләр:

— Севинә биләрсиниз, сизи колхоза йола салырыг. Көзәл тәбиәт, гәмиз һава... Кедин, өзүнүзү көстәрин!

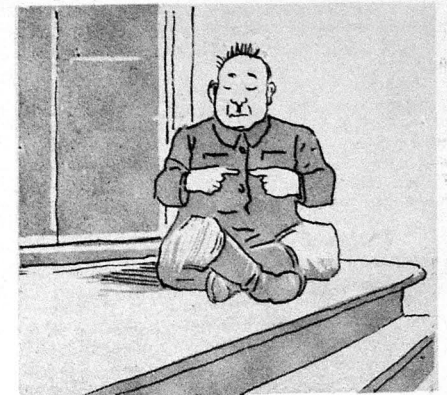
— Баш үстә!

„Мүтәхәссис“ района мәмнунийәтлә кетди, билирди ки, районда онун ишиндән колхозлар үчүн бир хейир чыхмаса да, һәр һалда тарлалардан онун үчүн ағ юха, фермалардан яғлы гоюн этинин кабабы чыхачагыдыр.

Юсиф Севиндик оғлу Лачын кәнд тэсэрруфаты вә тәдарук шө'бәсиндә мүдир вә Масаллы районунда баш агроном вәзифәсиндә ишләдийи заман өз чәһаләти илә колхозчулар арасында аз шөһрәт газанмады. Анчаг һейф ки, бу феләтонун һәчми онун һаят вә фаалийәтини даһа әтрафлы көстәрмәйә имкан вермир. Биз бу ишә мәшғул олан кечмиш вә һазыркы назирләрин вә онларын мүавинләринин ад вә фамилияларыны саймагга да охучулары йормаг истәмйрик. Анчаг бирчә шей дейә биләрик ки, бу назирләр вә онларын мүавинләри 1949—1954-чү илләр әрзиндә бирчә дәфә дә олсун чәсарәт эңб Юсиф Севиндик оғлуна демәйинләр ки:

— Кәнд тэсэрруфаты саһәсиндә Ғырылдагычылар ер йохду. Ачыл башымыздан, эй гарпыз ағачы!

Әвәз САДЫГ

ГАДЫНЛАР ЯТАГХАНАСЫНДА

Бәзи МТС директорларына төһө.

Биз ятагхана дахил оlanda кориорун юхары башиндан бир гадын сәсләнди:
 — Ай Йолдаш Грузинов, ахи энә дә су йохдур. Бәс әл-узумузу на илә юуг?
 — Даһа мән нә элим? Район мәзил-коммунал канторунун ранс Крахмал Йолдаш мән лейбәлари гулаг ардына вуруб, яздыгым тәдигләри дә сәлиг илә иш гәлуғана тикиб грахмаллайыр.

Ятагхана коменданты бизи көрән кими сөһбат кәсиб гәпны яхынлашды. Бу заман гадынардан бири:
 — Ай Йолдашлар, дейәсэн сиз шәһәрәдән кәлишиниз. Ораларда тәзә хәбәр нә вар?
 — Дәргусу биз бу гадынын суалына чох тәәжүб этдик. Мәкәр бизим эшитдиләримики булар билирләр? Әлә бу заман гадын сөзүнә давам эларак әсди.

— Радномус йохдур, һәфтәдә бир дафә гәзет аларыг, кино-театр үзү көрүрүк. Кино көрмәк истәсэн, көрәк Дамбадан Артияна 12 километр пидә йол кәләсэн.
 — Бәс клубда бир иш көрүлүмү?
 — Бир клубуруз вар, кечә дә багылдыр, күндүз дә... Ики илдир ки, бурдаһа... һәлә

иһәрсини көрмәишәм. Дейәрәк ки, кениш салону да вар, аңгә хәбәрилик йохдур. О ки гәләм мүнәзарәһә...
 — Бу заман комендант Грузинов:
 — Мүнәзирә һәрәдәбир олар, — деди һә әләвә этин: — Тәрбийәчәи тапшырарам, мүнәзирә иш илә йахши мәшулулар.
 Тәрбийәчәи сөзүнү шимәлдә гәдәләр бир-биринин үзүнә бәхбә доғаларыны бәздүләр. Комендант соруду:
 — Дағнызым иһә бузурсүңүз, мәкәр тәрбийәчәи тапшырсыныз?
 — Гәдәләр әтирәз әләмәтәи оларәг, бу дағнызым әрнин дәрәдәләр. Грузинов әлләрини бир-биринә вурублар.
 — Даһа мәнниң сизә һеч бир сөзүм йохдур. Ай башинызә дәнүм, бәс сиз тәрбийәчәи Гарун Аласарскини тапшырарсы?
 — Оңлар бир ағыздан чаваб вердиләр:
 — Дүндүр, адыны эшитмишкә; аңгә үзүнү илә һәрмәишәм...
 — Биз 4 нөмрәли тикити-гурашдырма иларәсини һәдәринин гәдәләрә мөхсәс ятагханаһа узагларшаркан фикрләшәриләр ки, көрәсэн Артияно районунда бу ятагхананың вәзийәти һаггында дүшүнән вармы?
 — И. МИРЗӘЕВ

МЕЙДАН ПИОТР ИВАНОВИЧИНДИР

— Пиотр Иванович, ахи сизин эһвалынызы паршан олмасынын партия йыгыңчагына нә дәһи вар? Он күн буңдан габаг сиздән хәһиш әләдик, «һә» дединиз. Бу күн йыгыңчадыр. Бүтүн коммунистар бурдадыр. Сиз нә бураза әтмәлисиниз.

Партия бюросунун кәтиби гулагына тутдүр телефон дәстәһинә тез-тез «һә, һә» дейр вә әсәбиәшәди. Нәһайәт о, дәстәһи еринә гәйдү вә йыгыңчага топлашанларә деди:
 — Йолдашлар, йыгыңчаг баш тутмалды. Мә'рузәсинизин һалы паршандыр.
 — Нә олуб ахи?
 — Мүнәндис, Ашыгәлә бәрк далашкы.
 — О әлә һамы илә бәрк далашыр... Алағти-дир.

Чаван бир коммунист папиросуңу яндырыб ериндан дурду вә бәриңдә деди:
 — Пиотр Иванович бәс адамдыр. Атыны нечә истәйрәсә, әлә дә чапыр.

Партия бюросунун үзвү Әлиев Йолдаш сөһбәтә гарышды:
 — Зарафат дейди, Гаралонду паравоз дәпосунун раисидир. Она Пиотр Иванович Пасюковаткин дейәрләр. Низам-интизам, гәйдәганун она аңд дейләрди. Дейир мән ваһид рәйбәрәм. Нә партия тәшкиләтә таныймарам, нә һәмкарлар, нә дә коомсомол.

Әмир язмаг, кәстәриш вермәк, өзүнә табе олан ишчиләри әлә салмаг, ятгалары гәһәлдәни адына йыгмаг, тәғийдә йол вермәмәк, дәстәбәлгә әтмәк Пиотр Ивановичин көһнә пәшәсәдиләр.

Пиотр Иванович тәкчә кәһән илә депонуңу мутәхәссәсләриңдан Ибраһимову дейди. Абыш вә Габәкәлов илә далашмишдыр. Симонованы, Смусләви вә башгаларыны ишләң чыхармишдыр. Кәчә мүнәндисләрәдән Гәдиров илә Мөвсүмову дә әлә сәлдә.

Ләкин Пиотр Иванович һамы илә бәлә рафтар әләмир. О, гоһумчанды вә дәст гәдәри биләндир. Онуң баһысы Наһя — депонуңу баш мүнәсиб, Наһянын әри Усачов — әлдәгайрылма машинист, дәстунун арвады Рожновская — мүнәсиб, дәсту Оганова — кәссир вәзифәсиндә чалшырлар. Пиотр Иванович «бәли-бәли» дейиб, бир сөзүнү ики әләмәти Флоров, Гоулбосов, Журавйов онун әтибары аламырларидыр. Дәпола мутәхәссәсләриң верилән пәшә мукафатынын чоһу һагг-һаһаг бу әтибарлы адамларә чатыр.

Һәзләдик мейдан Пиотр Ивановичинди, дорғрудан да о, атыны нечә истәйрәсә, әлә дә чапыр.

— Баһар ханым, дейәсэн тез кәлмисиниз, мән көрүшә һазыр дейиләм.

КҮФТӘ-БОЗБАШ МӘСӘЛӘСИ

Ики нөмрәли чәрәк заводунун фәһләләри ашханәдә әйләниб, стәт үстә дүзүлүмү бошгаблардыкы күфтә-бозбаш, суга, борша баһандан һәра дәриндән аң чәкиләр.

Фәһлә Маркелов гашгы әлиңә алыб, бошгабын ичинә салды вә ахтармаға башлады.

Бошгабагы кичик картоф илә күфтә суга боһулан адамлар кими бир-бирини яхалаяр, сун үзүнә галдыр вә ениңдән батырды. Бу арада фәһлә Мусәев ағзыны бәзүб үз-көзүнү туршутду, габагындакы боршу көнәра әтәледи:

— А киши, бәлә дә иш олар, дүңянин бу боһлуғ вәхтәндә ағыз ләззәти илә хәрәк етмәһәсәң. Әлә бәли ки, кәләм-картоф гәтләгәһәһә, шәһәрлә һара баһысын картофду, аһма бурада картоф үзү көрмәк олмау.

Сәс-нүй галдык, заводдун гәдәлляр шурасы сәдри Мәмзәдова илә Бақы ашханалар трестинин Октябр районундакы мәтбаб базасынын мүддир Рәһимов ичәри кирдиләр. Маркелов ериндан галдыкы күфтә-бозбашы Рәһимовә көстәрди:

— Е, дадына ба. Яғысз, дәусүз бир бошгаб турумуш су, әти аз, картофу да гөз бойда.

Рәһимов әлиңдәки гашгы илә бошгабы гурадаланды, күфтә сун үзүнә чыкды. Ләнкәр вура-вура әлә биуд ки, Рәһимов ашыкәт әдир вә дейәрди: «Ахи мәнниң адыны иһәй күфтә тоюбусуз, мәнни иһәй вәкә салыб, чаматгыш ичиндә хәчәл дибсиниз?»

Рәһимов нә күфтәһәй фикир верди, нә дә ки, Маркеловун ишкәйәтинә.

— Сиз һамыныз дәмәгәтсүңүз, ағзынызым ләззәтәң дә билмирсиниз. Күфтә-бозбаш әлә бә олар, ейни, нашуқурлук әләмәйин.

Фәһлә Рәһимовун бу чавабы илә разылашмадылар. Бир дә комиссия кәлиди, енә дә күфтә-бозбашлар, боршлар Йохланалды. Рәһимову дә чагырдылар. Аһма о, дейлән сөзләргә гулаг әсмәди. «Тоног бир гычыдыр» дейиб, хәрәкәрини гара үзәларини ағартмаға чалышды.

Бу дағә Бақы ашханалар трестинин мүддиринә иңкәһәт әдиләр. О дә чох көтүргөйдән сонра хәрәк пайлан. Дәбодукону ишләң гөвәдә иш, тагсыркар сансән. Өзү дә фәһләләргә әзиб билдилди: «Ишләри сәһманә салдым, ағзын олуң, буңдан сонра ағзыныз дада кәләчәк».

Иңди Дәбодуконун ериндә хәрәкәпайлан Сәһитйова ишләйир. Аһма күфтә һамин күфтә, бозбаш дә һамин бозбашдыр.

Т. ЧИНКИЗ

Һазыг сәһнәләри

(Ярым парәдә, ярым шәкәл мәкәдий)

ИШТИРАК ӘДИРЛӘР:
 1. МТС директору. 2. Онуң кәтиби. 3. Баш агроном. 4. Баш механик. 5. Почтаһов.

Әһвалат һәлә олар МТС директорунуң кабинетиндә. Директор заршымсыда баг кими йыгылмиш кағызлары охуур вә һәр биринин үстүнә өз көстәришләринә языр.

ДИРЕКТОР — Баш агронома, срончи, тамини ол, чаваб яз!», Баш байтар һәкимдә, дана-бузовларын сағаламыгы һаггында һесабаты һазырла!», Баш мүнәндис, срончи. Йүз дағә дәмәишәм, бу зәһримәр лайһәни бу саат көнәрәз назирлай! Агрымыз кетди ахы! (Дәриң нәһә, олар.) Ахыр ки, гуртаралым. Канардан баһанә әлә биләр ки, МТС-ә иш йохдур. Бу гәләр кағызлары охууб чаваб язмаг үчүн һәр МТС-ә беш директор ләзимдур. Иңди колхозларә чыхым, көрүм гыш шүмә нә вәзийәтдәдир? (Бу һәлдә гәп ачылдыр, кәтиб бир гугаг кағызла дахил олу.)

Енә кагыз?
 КАТИБ — Бәли! Өзү дә тәхирәсалымаз... (Гоһдугун бирини ачыр.) Назирликдән, тәхчиләндир, колхозларә күбрә дашымысы планыны нечә фәзи еринә етирәйиниз барәдә, ики күндән кеч олмаярәг, ма'әудат верин. О чүмәләдән нечә фәзи араба илә, нечә фәзи машинала дашымыгыны айрыча көстәрин!

ДИРЕКТОР (Башыны гышкыр) — Көр а... Бәлә мүнүм иш ядымыздан чыхыб, Баш агроному тапдыр, де ки, срончи чаваб версин.
 КАТИБ — Баш үстә, (Иңдики кағыз көстәрир.) «Мартын 22-на кими районунузда олан инәкәлорин, бузовларын, даналарын һесабыны тутуб назирлай! көндәрсиниз. Богәз инәкәлорин һесабыны бура гәтәһәйин».

ДИРЕКТОР — Бу дә тәхчиләндир.

КАТИБ — Хейр, бу чох тәхчиләндир.
 ДИРЕКТОР — Баш байтар һәкимдә де ки, фермаларә мөһтәсин. Отурсын, чох тәхчи ишлардә мәшуғул олсын.

КАТИБ — О дә баш үстә, (Үчүнчү мәктүбу охуур.) Шумланмалы олан, ләкин бәзи сәбәбләрән шумланмамын, шумланым, ләкин бәзи сәбәбләрән яхшы шумланмамын, дәрин шумланымалы олан, ләкин бәзи сәбәбләрән дәрин шумланмамын...

ДИРЕКТОР (кәтибин сөзүнү кәсир) — Айдындыр, айдындыр. Бу иш дә баш агронома һәвалә әт! Де ки, колхозларә гашчы, кәтәм, бу тәһиләргә чаваб һазырла!
 КАТИБ (дәрдүнчү мәктүбу охуур) — Кечән дағә бизә көндәриңиниз 3600 нөмрәли чавабы 192-ч бәһиндә көстәриңиниз фактларын обектив сәбәбләрини бир күнүң мүдәттәндән кеч олмаярәг бизә язсын».

ДИРЕКТОР (бир гәдәр фикрләшәди) — Аһа, йолдаш кәтиб, бу ишлә өзүн мәшуғул ол!
 КАТИБ — Баш үстә. Бәс бу мәктүба чавабы кими тапшыра?
 ДИРЕКТОР — Чох тәхчиләндир?

КАТИБ — Хейр, даһышыгысы еринә етирәмәли» тәһиләндир. Даһышыгысыз чаваб вермәлики.

ДИРЕКТОР — Верәрик. һәлә вахта чох вар.

КАТИБ — Хейр, кечмишкә, чавабы бу күн көрәк назирликдә ола иди.
 ДИРЕКТОР — Паһо... Буңу дә баш механик һәвалә әт.

КАТИБ — Баш механик көтүрмәз. Дейир мәнниң ишмәдә айрыб, каркузларә дөндәрсиниз Яман дейинкә кишидир.
 ДИРЕКТОР — Де ки, даһышыгысыз тәһиләргә, даһышыгысыз чаваб язмалыдыр. (Бу заман баш механик дахил олар.)

КАТИБ — Аһа, өзү дә кәлиди.
 ДИРЕКТОР — Йолдаш баш механик, бу саат механикларини вә тәһир бригадаларыны сәфәрбәрлийә әл, чидди бир тапшырыр вар!

БАШ МЕХАНИК — МТС-ин һәйтидәдә йтәб гәләд тохумсапан машинларын тәхтириңиз?
 ДИРЕКТОР — Хейр, тохумсапан машинларын тәхтири гашчы, срончи иш вар...
 БАШ МЕХАНИК — Бәс онлары нә вахт тәхтир әләк, йолдаш директор? Үз башымызын үстүнә ашымышдыр.

ДИРЕКТОР (тәһиләсин үстүндәкә ялың көстәрир) — Оху, көр бурада нә яздыб!», Даһышыгысыз еринә етирәмәли».

БАШ МЕХАНИК — Ахи дүз бир айдыр, кәлән кағызларә чаваб язмаға мәшуғул.
 ДИРЕКТОР (көзүнү бәрәдәр) — Ага дейир сүр дәрәйә, сүр дәрәйә. (Бу һәлдә баш агроном ичәри кирди.)

БАШ АГРОНОМ — Йолдаш директор, дүңяни тапшырыңыныз дә йүз фәзи еринә етирәдиз. Тәхчили вә чох тәхчи мәктүбларә чаваб һазырлар. Аңгә бәзи рәгәләрә Йохланамалдым.

ДИРЕКТОР (шүбһәли-шүбһәли баһыр) — Бирдә назирликдә йохларлар, биабыр оларыг.
 БАШ АГРОНОМ (күзләриңдә) — Назирлай тәк бизим МТС-дан күнәз бу гәдәр чаваб кәдир. Республикамызда онларә МТС вардыр. һамысы бу гәдәр көндәрсә Назирликдәкәләр даг кагызын ичиндә үзәрләр ки!

ДИРЕКТОР — Той үзәләр. Биз иш үзәрмүрләр. Яхшы, шәки кәтирәми, әлә, бу кағызларә дә көтүр, ахшамачи чавабларын һазырла. Тәк баһарымыз, колхоз агрономларыны чагыр, сәфәрбәрлийә әл! Авралдыр, аврал. (Бу заман телефон күзәки ишәдиләр, директор әлиңдә чавабларә гәдә чәкә-чәкә телефон даһышыр.)

— Алао, алао! назирликдән даһышырлар? Салам. Бәли, бәли, күнәндәзи тапшырымызын бүтүн ишчиләринин көмәйи илә йүз фәзи еринә етирәдиз. Нечә? Тарап ишләрини? Хейр, кагыз, ишләрини. Бәли, бәли бүтүн ишчиләримиз кәлән мәктүбларә чаваб язмаға мәшуғулдыр. (Дәстәй еринә көйр вә күлә-күлә әтрафиндакылар.) Көрүңүңүз, бир тәшәккүр дә аламы, сиз зәлә дейринсиз ки, бурханын бу кагыз вәлакитәсини. Бу, әкәр чидди иш олмасын, о бойда назирликдә буһуңла вахтарлары кәсирчәдизлар. Де дурмайын, бу мәктүбларә дә чаваб һазырлаймын! (Бу заман почтаһов ичәри кирди.)

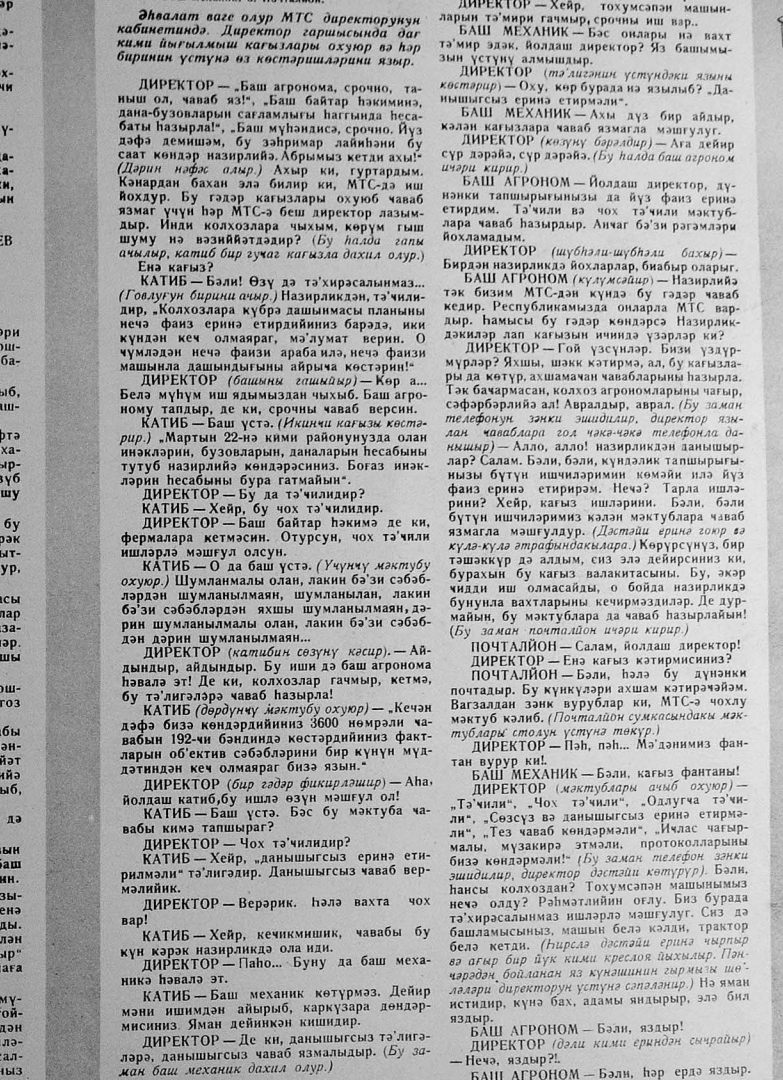
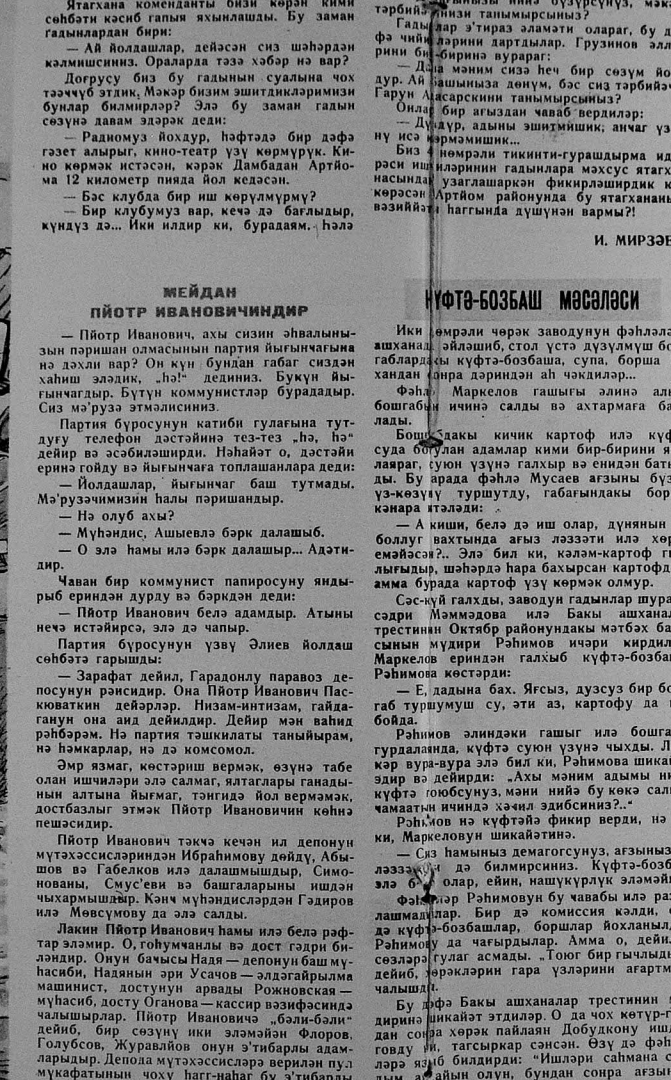
ПОЧТААЛИОН — Салам, йолдаш директор!
 ДИРЕКТОР — Енә кагыз кәтирисиниз?
 ПОЧТААЛИОН — Бәли, һәлә бу дүңяник почтадыр. Бу күңкүләрә ашхам котирәчәйим. Вахтан эңик вурубур ки, МТС-ә чоһлу мәктүб кәлиб. (Почтаһов сумкасындакы мәктүбларә стәлуқ үстүнә төкүр.)

ДИРЕКТОР — Пәһ, пәһ... Мәдәнимиз фантан вурур ки!

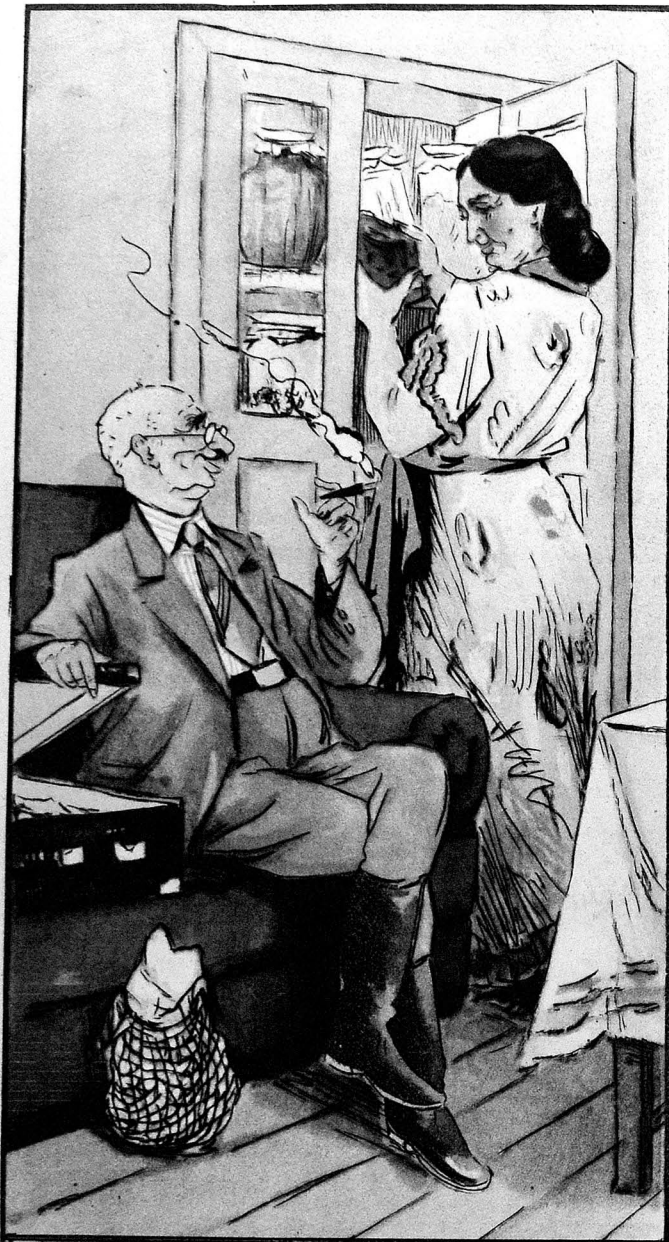
БАШ МЕХАНИК — Бәли, кагыз фантан! ДИРЕКТОР (мәктүбларә ачыр охуур) — «Тәхчи», Чох тәхчи», «Оддуг тәхчили», «Сөзсүз вә даһышыгысыз еринә етирәмәли», «Тәз чаваб көндәрмәли», Иһләс чагырмалы, музакирә әтмәли, протоколларыны бәлә көндәрмәли!» (Бу заман телефон күзәки ишәдиләр, директор дәстәйиң көтүрүр.) Бәли, һәлә колхозларә Тохумсапан машинныыз нечә олдүз Рәһмәтдинин оғлу. Биз бурада тәхирәсалымыз ишларә мәшуғул. Сиз дә башамышыгысыз, машин бәлә кәлиди, трактор бәлә кетди. (Һырыл дәстәй еринә чыгыр вә ағыр бир йүк кими кресло адымыр. Пәчкәрдән, бойланан яз күнәнини гырыкыч ишләргә нечә олдүз Рәһмәтдинин оғлу. Биз бурада тәхирәсалымыз ишларә мәшуғул. Сиз дә башамышыгысыз, машин бәлә кәлиди, трактор бәлә кетди.)

БАШ АГРОНОМ — Бәли, яздыр!
 ДИРЕКТОР (одак кими ериңдән сыйрайыр) — Нечә, яздыр?
 БАШ АГРОНОМ — Бәли, һәр әрәз яздыр. Аңгә биз, һәлә гышда көрмәли ишлар гуртармамышым.

Мәһәррәм ӘЛИЗӘДӘ

МҮФӘТТИШ:— Арвад баша дүш эй. Хачмаз тәрәфә жетмирәм. Мүрәббә банкасы лазым дейил. даглыг района кедирәм. яг күпәсини бәри вер.

АТАЛАР СӨЗҮ

(Нуха варианты)

Электрик лампасыны яндыр, амма нефт лампасыны эвдән эхсик эләмә!

Эввэл автобуса мин, сонра һоп де!

Колхоз базарында дизә гәдәр палчыга батдын — бир айыб, базардан эвә эли бош гайытдын — ики айыб.

Сәнә кәлән мәктүб 2 нөмрәли почта шөбәсинә чатды.. демәли, батды.

Әлдән галан элли ил галар (педагожи мәктәбинин бинасы һәлә 25 илдилр тикилир).

Гурчана чайына төкүлән зибиле, Дәйирман архынын сую тәмизләр.

Шәһәрдә одун сатанлар билдийин эләр, милиционер башыны агрылар.

БАТАГЛЫГ

Чәтин иш вар, чәтин иш вар... Элә чәтин иш вар ки, ики нәфәр әл-әлә версә, арадан көтүрәр, амма элә чәтин иш вар ки, фәләк дә кәлсә, ердән тәрпәдә билмәз.

Мисал үчүн көтүрәк, батаглыг мәсәләсини.

Бир дә көрүрсән, районда чөлүн дүзүндә эмәлә кәлмиш он гектарлыг бир батаглыг гурутмаг истәдиләр. Беш-он нәфәр колхозчу бел-күлүнк көтүрүб, ери газды, арх ачыб сую ахытды. Батаглыг гуруду, ериндә баг салынды, экин әкилиди, я да эв тикилиди. Бу багылдыр, адамларын һәвәсинә, чәсарәтинә, ишә олан мүнәсибәтләринә.

Азәрбайчан районларында кечмишләрдә мин гектарларла бу чүр батаглыг вар иди. Чохуну гурутдулар вә гыздырманын көкүнү кәсдиләр.

Әкәр бириси десә ки, узаг районда мүмкүн олан бу иши Бақыда эләмәк олмаз, белә бөйүк бир шәһәрдә адамлар һеч ики гектар батаглыгы да гуруда билмәзләр, һамы она күләр. Һәтта һойду-һойдуя көтүрүб, масхарая да гоярлар, дейәрләр: киши дәли олбу!..

Амма бә'зән дәлидән дә доғру хәбәр эшитмәк олур.

Бақыда, Шаумян хәстәханасынын әтрафында, Азәрнефт-заводлар бирлийи фәһләләринин яшадыгы биналарын ян-йөрәсиндә икичә гектарлыг батаглыг вар. Бурада адам бою гамышларын арасында гурбагалар юрд салыб, суюн үстүндә ачаганаллар учушур. Әһали вә хәстәханада мүәличә олуна фәһләләр гурбага сәсиндән вә ачаганалар вызылтысындан истираһәт элә билмирләр. Һәлә галсын ки, яйда гыздырма, үфунәт, гышда палчыг вә саирә...

Он илдилр ки, Бақы тропик стансиясынын ишчиләри лад чәкиб аман эләйир:

— Ай чамаат фәһләләрин сағламлыгыны горумаг, райондан үфунәти кәсмәк үчүн бу батаглыгы гурудун! Кәлин элә верәк, бу биабырчылыгы арадан көтүрәк.

Он илдилр ки, бу мәсәлә һаггында ССРИ Нефт Сәнаеи Назирлийи, Баш нефт э'мал идарәси, ССРИ Сәһийә Назирлийи, Азәрбайчан ССР Сәһийә Назирлийи, Бақы канализация трести, Шаумян районунун мүхтәлиф идарә вә тәшкилатлары арасында ызышма кедир. Әмр верилир, гәрар чыхарылыр, хәһиш эдилир, ичлас кечирилир, протокол язылыр, комиссиялар тәшкил олунур, мәсәлә дәфәләрлә ериндә йохланылыр, акт, лайиһә тәртиб эдилир вә бунар һазыр оландан сонра ССРИ Нефт Сәнаеи Назирлийи пул да бурахыр. Элә ки, бу әмрләр, гәрарлар, пуллар кәлиб Азәрнефтзаводлар бирлийинә чатыр... дүшүр гуоя. Азәрнефтзаводлар бирлийиндәки чернил вә кағыз батаглыгы о гәдәр күчлүдүр ки, Бақыда ики гектарлыг гыздырма батаглыгыны гурутмаға имкан вермир.

Азәрнефтзаводлары бирлийи вә онун рәиси Ләмбарански йолдаш бу иши бойнундан атмаг үчүн мин чүр бәһанә кәтирир. Иши башламаг үчүн пул истәйир, пул вериләндә лайиһә ахтарыр, лайиһә тапыланда, смета тәләб эдилр, смета һазыр оlanda гәрар көзләйир, гәрар кәләндә енидән әмр тәләб эдилр. Дөрд дәфә ССРИ Нефт Сәнаеи Назирлийиндән бу иш үчүн "йүз минләрлә манат пул бурахылмыш вә һәр дәфә истифадә эдилмәдийи үчүн балансдан позулмушдур. Һәлә орасыны демирик ки, Азәрнефтзаводлар бирлийинин өзүндә 12 мин манат хәрчләйиб, лайиһә һазырлатдырыблар, сонра исә „бу ярамады, кәрәк башга лайиһә дүзәлтдирәк!“ — дейә ону бир тәрәфә атыблар. Комиссиялар енидән ишә башлайыр, анчаг батаглыға яхын дүшән олмур, 1946-чы илдән 1954-чү иләләк яранан кағыз батаглыгы исә даһа да дәринләшир.

Шаумян хәстәханасы янындакы ики гектарлыг гыздырма очагынын гурудулмасына мане олан вә ону агырлашдыран сәбәб будур. Комиссияларын йохлама нәтичәләри, чызма-гарачыларын яратдыглары лайиһәләр, гәрарлар, чыхылмаз бир бюрократизм батаглыгы ярадыб иши чәтинләшдирмишдир.

Йохса, Бақы кими ердә ики гектарлыг батаглыгы гурутмаг нә бир чәтин ишдир?!.

Г. МӘММӘДЛИ

ӘЗИЗИМ КИРПИ:

Бакыда, 7-чи рабита шөбәси мөдириндән сорушмаг лазымдыр ки, Билкәһә вурулан телеграм нечә күнә чатмалыдыр? Маштага почта идарәсиндән дә хәбәр алмаг лазымдыр ки, әкәр ишдир, гәзабыр, бу телеграм Билкәһә чатса, саһибинә верилмәлидир, я йох?

Башга ердә нечә олур, билмирам. Амма бурада белә олур: телеграм Бакыдан Билкәһә үч күнә кәлир, саһибинә дә чатдырылыр. Әләвә оларак телеграм көндәрәнә дә хәбәр верилир ки, үнван ийшәси Билкәһә яшамыр.

Бунула ишимиз йохдур, сөһбәт орасындадыр ки, телеграм көндәрән шәхс өз адамынын итмәсини билән кими тәшвишә дүшүб Билкәһә гачыр вә бахыб көвүр ки, досту саг саламатдыр.

Көрәсән бәс итән нәдир? Йәгин ки, рабита ишчиләринин мәс'улийәт һиссидир.

М. ШЕЛЕХОВА

КИРПИ ГАРДАШ!

Гәрибә оюна раст кәлмишәм, өзүм дә өз әлимлә башымы чәнчәлә салмышам, гуртара билмирәм. Кечән ил Сәһийә Назирлийинин мүаличә идарәсинин рәиси Садыгов йолдаша әризә языб хәшшә этмишидим ки, арвадым бәрк хәстәдир, бу барәдә мәнә көмәк эләсин. Садыгов йолдаш да яхшы көмәк эләйиб. Әризәнин анчаг башыны охуюб вә элә биллиб ки, азарлы мәнәм вә көтүрүб Учар район сәһийә шөбәси мөдиринә Искәндәрәв йолдаша языб ки, мән тә'чили оларак Бакыя мүаличәйә көндәрилмәлийәм.

Инди Искәндәрәв илә мән чәнә-богаз-даям. О, дейир:

— Назырлаш, Бакыя мүаличәйә кетмәлисан.

Дейирәм:

— Мән хәстә дейиләм, арвадым хәстәдир, она мүаличә лазымдыр.

Искәндәрәв да чавабында дейир:

— Мәнә башағырысы вермә, назырликдән сәни тәләб эдирләр. Мән дә сәни көндәрмәлийәм. Йыгыш, тәдарүкүнү көр!

Кирпи гардаш! Нәйә дейирсән анд ичим ки, хәстә мән дейиләм, арвадымдыр.

Әзиз РӘНИМОВ

— Су пулуну нийә вахтында вермәмисиниз?

— Өзүңүз көрүрсүнүз ки, биз ягыш сую ишләдирик.

Хырда хәбәрләр

Нахчыван автонәглият канторунун ишчиләри вә шоферләри мөдиринә көрәндә салам вериб салам алмырлар. Чүнки мөдир Ч. Мәмәдов онлардан күсүб. Хасийәти беләдир. Ону тәңгид эдәни айларла данышдырмаз.

Салам вермәйәнләрин сайы чоһалдыгча, ишләмәйән машынарларын да сайы артыр.

Бу яхынларда мөдир идарәннин техникни рәһбәриндән күсүб ону ишдән чыхармышды, район тәшкилатлары арая кириб онлары барышдырды вә техникни рәһбәр өз вәзифәсинә гайытды.

Күсүлү ишчиләр арзулайырлар ки, республика Автонәглият вә Шоһса йоллары Назирлийин арая кириб онлары да мөдирлә барышдырсын.

КИРПИ КӨМӘК ЭЛӘДИ

„Кирпи“ журналынын 1954-чү ил 1-чи нөмрәсиндә дәрч әдилмиш „Стул сөһбәти“ фелетонундакы фактлар Кировабад шәһәр ичрайийә комитәси тәрәфиндән йохланылмыш вә йохланманын нәтичәси ичрайийә комитәсинин ичласында музакирә әдилмишир.

Ерли сәнаә идарәсинин баш мөһәндиси Ахумяр вә чоһишләнән маллар комбинатынын директору Мөһидиев йолдашларла тапшырылмышдыр ки, бураһылан мәнәсулун, хүсүсилә әймә стулларын кейфийәтинә, истехсалатдан ени чешидли мал бураһылмасы мәсәләсинә диггәт етирсинләр. Эйни заманда Азәрбайчан ССР Ерли Сәнаә Назирлийиндән хәлиш әдилмәшләр ки, комбинаты асас вә ярдымчы аваданлыгла тә'мир этсин.

Журналын 1953-чү ил 22-чи нөмрәсиндә дәрч әдилмиш „Кирпи гардаш“ мәктубунда Лачын шәһәр емәкханасындакы интизамсызлыгдан бәһс әдилди. Мәктуб, район партия комитәси вә ичрайийә комитәси тәрәфиндән йохланылмыш вә мүәйән әдилмишир ки, язылан фактлар доғрудур. Емәкхананын мөдиринә Рәза Мирзәевә вахтыны сәрхошлуғла кечирдийи үчүн, сон дәфә оларак, хәбәрларыг әдилмәк шәртилә, шиддәтли төһмәт верилмиш, баш мүәсип Шәриф һачыев вә әмтиәшүнас Шуша Рәнимова ишдән көтүрүлмүшләр. Нүсү Мәммишов һаггындакы факт сүбута етмәмишир.

Редактор—Әвәз Садыг. Редакция һей'әти: Сүлейман Рүстәм, Сабит Рәһман, Сүлейман Мәликов, Казым Казымзада, Гулам Мәммәдли, Рәза Шәһвәләд.

„Коммунист“ гәзетинин нәшри. Редакциянын адреси: Бакы, Коммунист күчәси, 11/13, 4-чү һапы, 2-чи мәртәбә. Тел. 3-17-27. Абуна гиймәти: айлығы 3 манат

ФГ 65639. Сифариш № 214. Тиражы 40 000. Кағыз форматы 70x105^{1/2}, Чапа имзаланмыш 23/11-54

Аз ССР Мәдәнийәт Назирлийинин 26 комиссар адына мәтбәәси. Бакы, Әли Байрамов күчәси, № 3.

85
KZ1

Түркийе өз Пакистан Нөкумәтләри өз араларында
һәрби һақт бағлаңчәғлары һағғында рәсми мә'лумат
нәшр әтмишдәр. (Гәзәтәрдән)

